

Kraftwerk- The Man Machine

2013.okt.25

Ukens Utvalgte:

MSc thesen for 20 år siden hette 'Information Technology & Quality of Life'. Med den nye Regjerings sterke fokus på IKT i Offentlig sektor, blir det naturlig å omtale IT&QL i dagens perspektiv.

IT relateres til QL fordi informasjon er en forutsetning for Livskvalitet (UU 2013.mars.01). Dermed er utgangspunktet at mennesket har i årtusener utviklet og brukt informasjonsteknologier som skrift, språk, signalering osv. IT som vi kjenner den i dag, er fra det forrige århundre og i praksis kun en modernisering av oldtidens IT. Fiberoptisk IT er prinsipielt som morse. Grunnleggende ligger de store forskjeller hovedsakelig i ekstreme reduksjoner av masse og energi, som har gjort mengder og størrelser langt bedre. Uten dette kunne ikke videreutviklingen av elektronisk IT komme dit den er i dag, - ei heller videreutvikles hinsides dagens fatteevne. Det har den selvfølgelig årsak i at Informasjonen ikke har egenskaper som størrelse, vekt, tid eller sted, selv om teknologien har det. Stenen er ikke det vesentlige for en stentavle.

For 20 år siden hadde et fåtall av elevene bærbar PC. Mobiltelefon var kun telefon, internettets hastighet var på telefax-nivå og nyttige websteder særdeles få. Dermed ble fokus i thesen på konsekvenser ved at internettet ville gå fra rikstelefonpriser til å bli nesten gratis, som bruk av fortau er avgiftsfritt. IT ressurser ble vurdert som Offentlige, Private, Avgiftsbelagte og Felles Ressurser. Videre ble det omtalt visjoner, anvendelser og konsekvenser av Pads, 'bit-coins', netthandel, helsetjenester og VR, men det var også bekymringer for Opphavsretten, standardiseringer, samt sikkerhet vs. tilgjengelighet. På den tiden ble jo den felles-europeiske mobil standard GSM gjennombruddet for dagens utbredelse og utvikling av mobiltelefonen. Rett interessant var at GSM var i 2 andre versjoner, en for hjemmetelefon og en for mobile sentraler. Disse overlevde ikke Markedskreftene, antagelig pga de kommersialiserte stats-teleselskaper sine Markedsbarrierer.

Vi kjenner godt til dagens IT, selv om refleksjoner og erkjennelser ligger til de spesielt interesserte. Den gang gikk diskusjoner på Immaterielle Produkter (SW) sin overtagelse av Materielle Produkter (HW) sin betydning, samt hva det ville bety av Industriell Rivalisering. Nå tar utviklingen enda et steg videre til Tjenester hvor fokus er at informasjon, kommunikasjon og funksjonalitet er uavhengig av tradisjonell IT som HW og SW. Det skaper ikke minst omfattende og grunnleggende endringer i Industrien og Markedet. Men det er vel så juridisk interessant at IT beveger seg videre fra HW til SW til Tjenester og langt på vei til Selvbetjening. Det forretningsmessige ansvar forsvinner opp i det blå og bakom skyene. Ironisk nok, består Skyen av enorme dataanlegg plassert på og under Jorden.

Offentlig sektor har betalt vanvittig høye beløp for IT investeringer, som også er bundet til vanvittig dyre Vedlikeholdskontrakter. Markedsmessig fungerer det som at 'den første er gratis' og at utskiftning av printerblekk koster det samme som en ny printer. HW priser er særdeles sammenlignbare, så man kan lett se at priser på cpu, memory, disk etc. kan variere i pris med 10x avhengig av Leverandør. Det er med andre ord overhode ingen legale argumenter for å droppe 'Cost-Benefit Analyses' og 'Lov om Offentlige Anskaffelser'. Enkel CBA viser ofte at nyinvesteringer i IT kan betales ved å oppsi gamle vedlikeholdsavtaler. Dermed behøves ikke store beløp avsatt til IT investeringer som for Veisektoren, fordi rasjonelle reduksjoner av vedlikeholdsutgifter kan dekke investeringene i løpet av et år eller to. Det blir et 'null-sum Spill'. Vedlikeholds-leverandører skremmer naturlig nok Kunder med usannsynlig Risiko. LO ansatte skremmes med opphør av deres jobb. Den slags halve sannheter om utviklingen baseres på forutsetningen at noe opphører for at nytt skal anvendes. Løsningen er selvfølgelig at ansatte også skal få videreutvikle seg med det nye. Det er fremdeles bruk for alle.

Offentlig sektor skal følge Lov om Offentlige Anskaffelser (LOA). Den relaterer seg til Konkurransereglene i EØS Loven. Dette er spesielt forpliktende for offentlig ansatte og lovbrudd er straffbart iht. Straffeloven. De siste 20 års offentlig IKT-historie vitner om massive lovbrudd, som gir overbevisende indikasjoner på organisert kriminalitet (se også UU 2013.aug.23 og 2013.sept.27). Feil kan ha skjedd med argument i bruk av WTO/GATT avtalen i stedet, - som praktisk talt ikke har EØS Lovens beskyttelse mot Kartellvirksomhet. Skandaløst nok er det ingen oversikt over Offentlige IT utgifter. SSB (Statens Sentral Byrå) antyder at 1/3 av Norges IT investeringer er Offentlige, dvs. 75 mrd kr/år. Anslag fra Administrasjons Departementet (AD) var på 1/10 av dette. Kostnadene til Vedlikeholdskontrakter er erfaringsvis større. I Sverige dokumenteres at under 10% IT investeringer følger lov om anbudsutbydelse, samt at outsourcing kan effektivisere IT-virksomheten med 30-50 %.

Som nevnt har IT utviklingen kommet til et fundamentalt skifte, - i det minste virtuelt – da virtualiseringen av HW gir det SW egenskaper. Det er mengder av interessante betraktninger om dette, men ikke minst er det avgjørende viktige potensialer for Innovativ rasjonalisering av Offentlig IT. Tekniske og økonomiske barrierer er nå nede og kan enkelt overkommes. Offentlig sektor kan spare titalls milliarder kroner i året ved å iverksette virtualisering av sin IT, - forutsatt profesjonell Prosjekt-styring. Derneft kan omfattende rasjonaliseringer realiseres ved migrering, konsolidering, oppgradering, utfasing og andre tiltak. Om ikke CBA argumenter overbeviser alle, kan man alltd argumentere med at Virtualisering også kalles 'Grønn IT' fordi energibesparingen kan redusere CO2 utslipp. Motsatt dette synes Statoil å fristes av samme feil som så mange før dem, - å outsource sin Informasjons Teknologi til Asia. Den type konklusjoner viser så tydelig at alternativer, risici og ukvantifiserbare verdier ikke er profesjonelt vurdert og fører til alvorlige Strategiske avvik, - som om Rivaler har innflytelse i Ledelsen. Det er ikke outsourcingen, men virtualisering og fjernadministrasjon som er effektivt.

Sikkerheten for offentlig IT er antagelig ikke bedre stilt en økonomien. Antagelsen understøttes av vurderinger etter '22 Juli Kommisjonens Rapport' som påpeker behovet at: 'Ledere på alle nivåer i forvaltningen systematisk arbeider med å styrke sine egne og organisasjonenes grunnleggende holdninger og kultur knyttet til; Risikoerkjennelse, Gjennomføringsevne, Samhandling, IKT-utnyttelse og Resultatorientert lederskap.'

IT kriminalitet er et enormt område og de 15 video-dokumenterer i CW-artikkelen gir gode innblikk i problematikker. Et par ekstra forhold kan dog godt nevnes. Alt for ofte kikket det ut av huset i søken etter hackere. Alt for lite kjent er at helt alminnelige supportere på IT anlegget får 'administrators rettigheter' og følgerlig mulighet for innsyn, endring og sletting av enhver informasjon. Men oppgradering til nyere versjoner begrenser de friheter. Det kan også forklare organisert intern motstand mot modernisering av offentlig IKT. Et helt annet forhold er at i Danmark har enhver Borger offentlig IT ID, tilsvarende nettbank Tjenester. Men sikkerheten ved Java/Oracle er så ofte utsatt at man ikke kjenner Borgernes sikkerhetsstatus mere. Det er da også symptomatisk at danske bankkort og cpr-kort (offentlig identifikasjon) konsekvent er uten bilde. Alt om alt, - som nevnt for 20 år siden, er det særdeles oppsiktsvekkende at Økokrim fremdeles ikke har en avdeling for økonomisk kriminalitet i Offentlig sektor, - som om de skulle være hevet over Loven.

Som nevnt i forrige UU var thesens kapittel 'sosialpsykologiske analyser av Industripolitisk Rivalisering' av såpass interesse at den ble krevet selvsensurert bort. Allikevel er det fremdeles oppsiktsvekkende mange spennende analyser man kan gjøres utfra de teorier som allerede er presentert i dette UU temaet om 'Livskvalitet'. 'Grunnteorien' er i UU løftet videre til 'Imperier' og 'Nasjoner', men opprinnelig handlet thesen om 'IT industrien'. Naturlignok blir teorien, modellene og konklusjoner mye av det samme, selv om IT-virksomheter har et begrenset område i forhold til Personer, Organisasjoner og Menneskeheten. Grunnen er åpenbar, - Personer har skapt Organisasjoner i sitt bilde.

Det vises heller tilbake til tidligere UU enn å gjenta samme type omtaler spesielt for IT industrien. Noen grunnleggende konklusjoner kan dog presiseres og modifiseres etter teoriens 20 års 'eksil'. Freudiansk stereotyping av IT aktører var opprinnelig; IBM som 'Jerk/S-E/Patriark', Microsoft som 'Nerd/Ego' og 'Brukere' som 'Sulk/S-E/Matriark'. Siden den tid har IT verden utviklet seg vesentlig på flere områder. Mest fremtredende synes Demokratiseringen av IT. Som omtalt i UU 2013.april.19, anses Menneskeheten å ha passert 3 års stadiet, neurofysiologisk sett ved Internettet, og kan naturlignok nå utvikle sitt Ego – Selvrealisere seg. Avgjørende viktig er at destruktive Spill ikke får bli avgjørende som alternative 5D scenarier (UU 2013.april.26).

Noen hovedpoeng fra IT Rivaliseringen kan en allikevel ta med seg, da teorien ikke er spesielt tidsbestemt. Leverandører er spesielt uegnet til styring av CBA til Offentlig sektor fordi de er subjektive og ensidige. Man ønsker ikke 'Rainman' som familierådgiver, selvom det kan forbedrer familieøkonomien og enkelte funksjoner. Når man også husker ND/IBM skjeppen fra forrige UU, samt at Teledirektoratet behandlet ND's arvtageren Dolphin som et offer fra filmen 'Wall Street', - kan man ikke lenger hevde ignoransens og naivitetsens uskyld i Offentlig Sektor. Videre beskriver Markedsteorier også 'krigføring' hvor alt har en prislapp, - selv ansatte, konkurrenter, ministre, velferden og Rikets sikkerhet. Om man så ikke vil tro at det også eksisterer 'negative økonomier' derute, bør en i det minste erkjenne at 'din kost – min nytte' gir særdeles gode Rol og CBA. Bruk av 'andres penger' er irrelevant i CBA, - en særlig tankevekker for Offentlige ansvarlige.

Gruppen Kraftwerk er tidligere omtalt i UU 2011.feb.18 og kan godt gjentas:

Kraftwerk var av de første band som tok robotmusikk seriøst. De levde seg inn i rollen og lavet musikk som de mente roboter engang vil gjøre. Lydens kvalitet var langt over hva andre skapte. Men tekst og melodier var ikke imponerende. Det var så fantasiløst som en kan forvente av roboter.

På den tid fantes knapt noen PC. Lommekalkulatorer var hightech. Men var da ikke særlig spennende i lengden å finne Pi og alskens kvadratrøtter. Det er andre tider nå, med Personlige Computer til hvert familiemedlem. Nå lærer barn å erobre en virtuell verden før de lærer å skrive, de laster filmer opp og ned på internettet, og husker knapt et eneste telefon nummer, - ikke det hjem engang. Jeg husker fra min første jobb at jeg ble imponert over en kasse på 1x1x1 meter som inneholdt en harddisk på hele 10 MB. Faktisk var jeg utsatt for programmering med manuelle brytere. Det var på den tiden Kraftwerk var enormt futuristisk og populær.

Kraftwerk - The Man Machine (live) [HD]

<http://www.youtube.com/watch?v=Mkd7LbQnflQ>

Ingen oversikt over Offentlige IT-kostnader (2008)

<http://www.idg.no/computerworld/article107657.ece>

Rapport – unik kartlaggning av IT i offentlig sektor

<http://ifi.se/rapport-unik-kartlaggning-av-it-i-offentlig-sektor>

Whiteboarding with the Woz: Virtualization, the Basics

<http://www.youtube.com/watch?v=fY3yVElWz5g>

Virtualization helps achieve cost savings and value

<http://www.microsoft.com/canada/virtualization/why/roi/default.msp>

Video: Norsk vs Svensk politi – Nødnett vs PC internet

<http://www.aftenposten.no/webtv/Norsk-politi---IKT-losningene-er-hinsides-7121937.html>

Computer crime og 15 it-dokumentarer du bør se (om IT krim)

http://en.wikipedia.org/wiki/Computer_crime

<http://www.idg.no/computerworld/article276749.ece>

Danske NemID og det sikkerhetsrisici

<http://da.wikipedia.org/wiki/NemID#Kritik>

<http://politiken.dk/tjek/digitalt/computer/ECE1867388/nemid-trussel-danskerne-har-vaeret-sindssygt-saarbare/>

<http://politiken.dk/tjek/digitalt/computer/ECE1949133/it-eksperter-lav-nemid-om-nu/>

Stortinget endring av Straffeloven treneres av Statens IT

<http://www.dagbladet.no/2013/01/06/nyheter/politikk/terror/straff/strafferamme/25106980/>

<http://www.lovdatab.no/all/nl-19990716-069.html>

QuickMBA om Markeds krigføring

<http://www.quickmba.com/marketing/ries-trout/marketing-warfare/>

Filmene Wall Street og Rain Man

<http://www.imdb.com/title/tt0094291/>

<http://www.imdb.com/title/tt0095953/>

Lov om offentlige anskaffelser, Konkurransereglene og Straffeloven

<http://www.lovdatab.no/all/nl-19990716-069.html>

<http://www.lovdatab.no/all/tl-19921127-109-018.html>

<http://www.lovdatab.no/all/tl-19921127-109-019.html>

<http://www.lovdatab.no/all/tl-19020522-010-011.html>

Se også <http://skrindo.dk>